

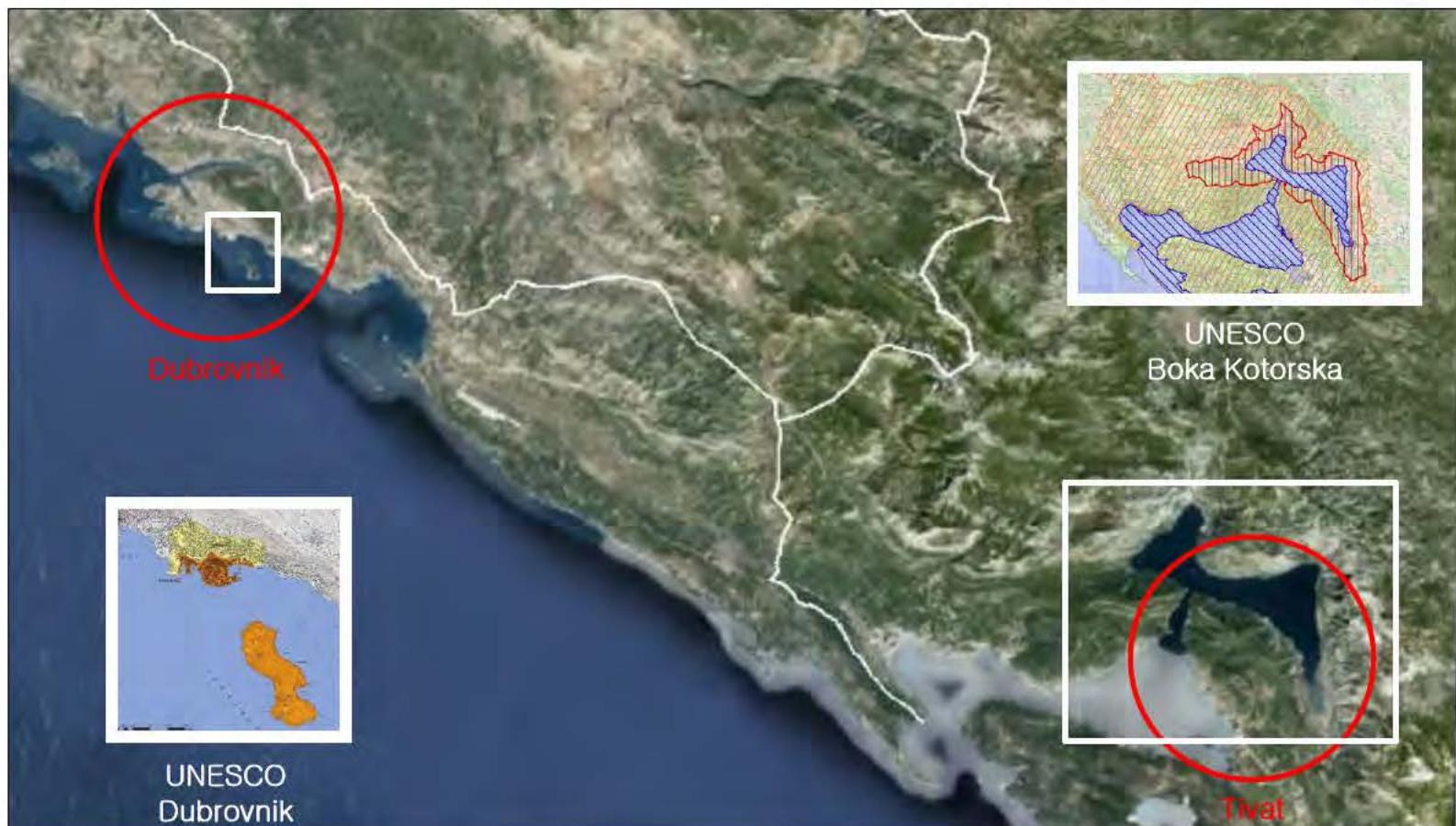
Baština – Pokretač razvoja

Zajedničke prekogranične aktivnosti u primjeni novih metodologija
na zaštiti i upravljanju prirodnom i kulturnom baštinom
na području Dubrovnika i Boke Kotorske

Prekogranična pilot područja

U Hrvatskoj to je područje Dubrovnika, područje utjecaja Grada zaštićene svjetske baštine, a u Crnoj Gori područje brda Vrmac koje je sa sjeveroistočne strane zaštićen kao svjetska baština, a s jugozapadne strane je predloženo za zaštitu kao park prirode.

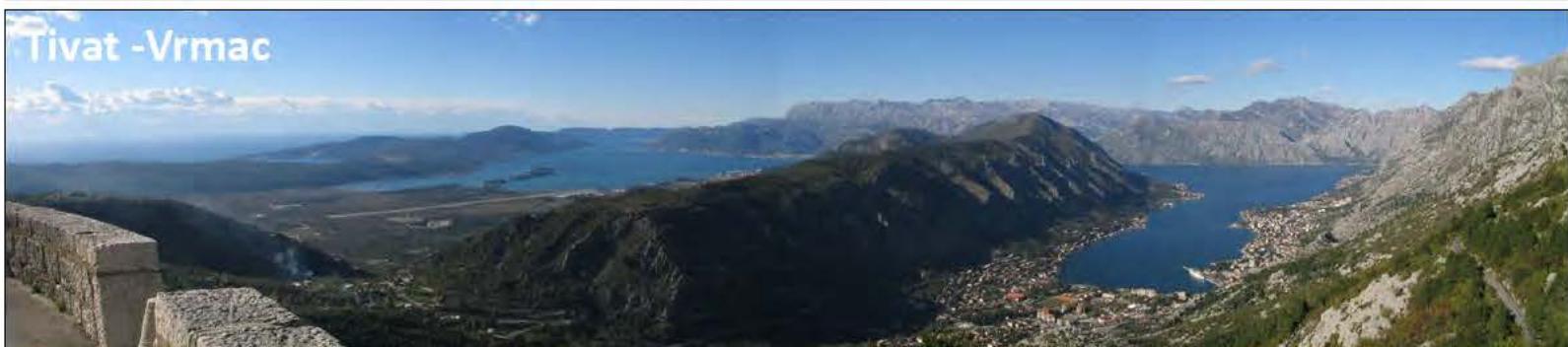

Baština
pokretač razvoja

Cross-Border
Programme
Croatia - Montenegro
www.cbccro-mne.org

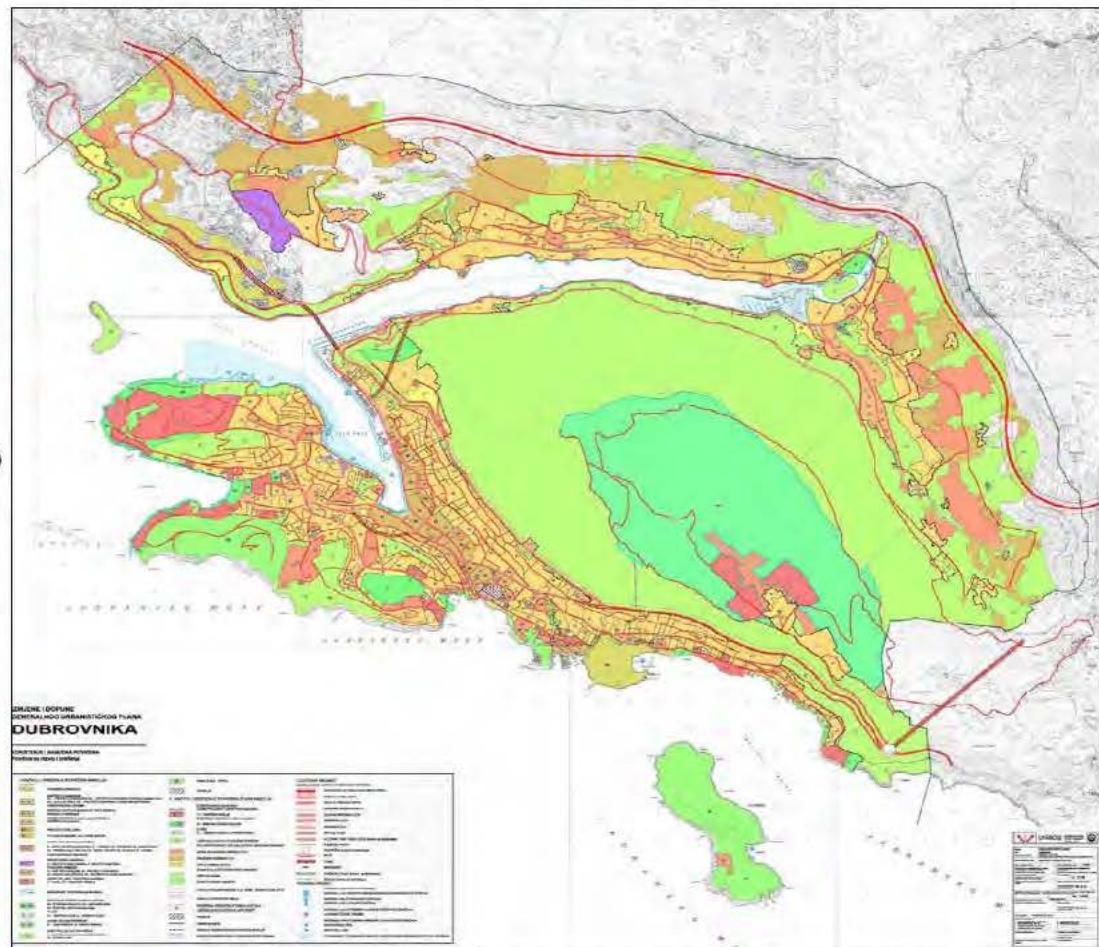
Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Prostorno planska dokumentacija

Za područje Dubrovnika postoji sva prostorno-planska dokumentacija, od PPŽ do GUP-a Dubrovnika. Na prikazima vidimo planiranu namjenu prostora i ujedno množinu zaštićene prirodne i kulturne baštine na istom prostoru.

PPDNŽ

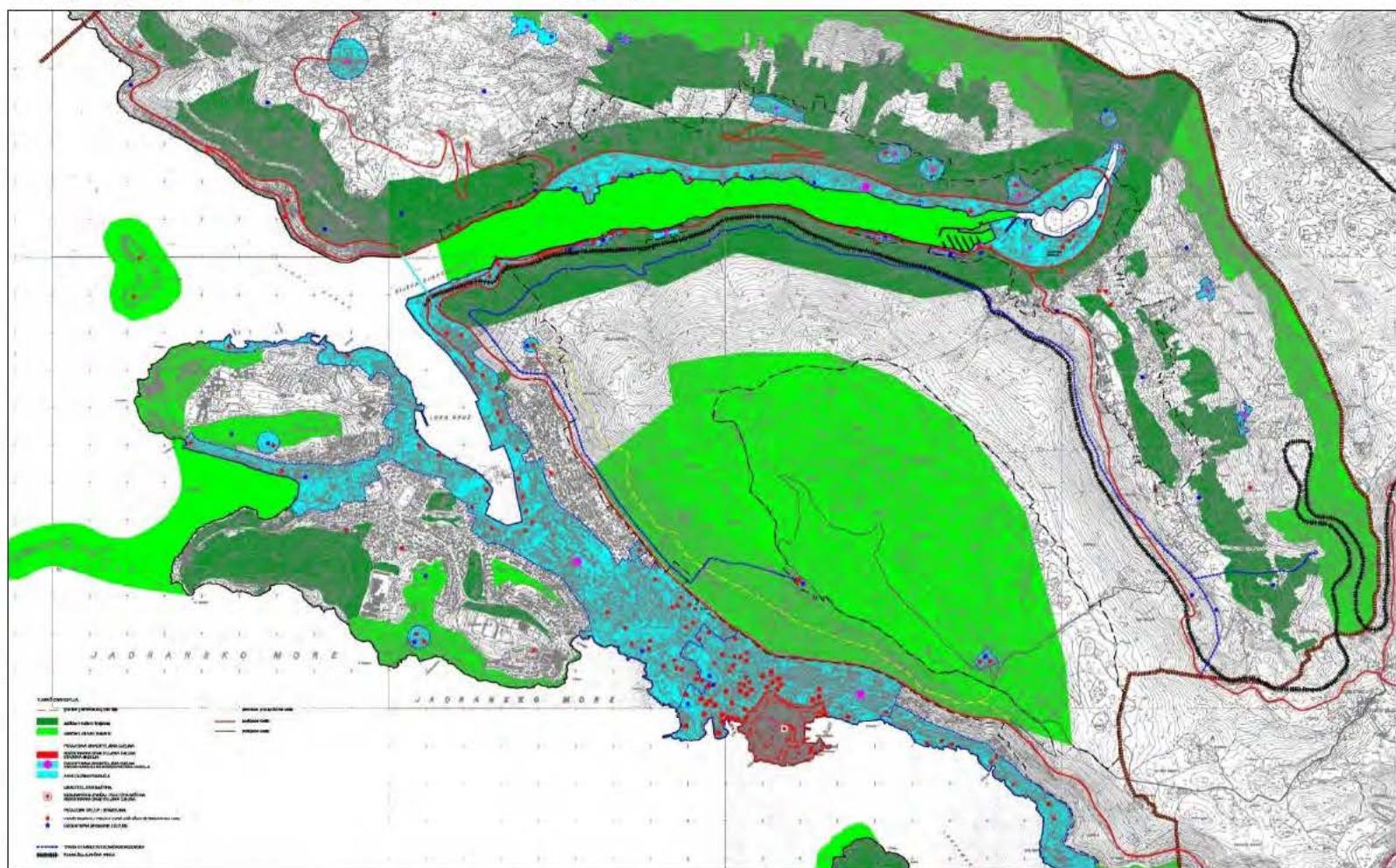
GUP

Kulturna i prirodna baština na području Pilot projekta

Sva zaštićena prirodna i kulturna baština te prirodni i kulturni krajobraz.

Vidljivo je koliko je područje Dubrovnika osjetljivo.

Baština
pokretač razvoja

Svjetska kulturna baština

Dubrovnik i Lokrum su 1979. i 1994. zaštićeni kao svjetska baština.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Zaštićeni prirodni krajobraz Rijeka dubrovačka

Rijeka Dubrovačka (Ombla) neposredno iza krškoga izvora prelazi u estuarij dužine 4 km širine 200-300 m. To je potopljena riječna dolina u obliku zaljeva, sa strmim i do 600 m visokim dolinskim stranama.

Baština
pokretač razvoja

Zaštićena park šuma Velika i mala Petka

Park šuma Velika i Mala Petka nalazi se na krajnjem zapadnom dijelu poluotoka Lapad. Zaštićena je radi razvijenog kompleksa šume alepskog bora i makije. Predstavlja jedinstven i krajobrazno vrijedan prostor Grada Dubrovnika koji ima značajne turističke, rekreativne i edukativne funkcije.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Baština
pokretač razvoja

Posebni rezervat šumske vegetacije Lokrum

Otok Lokrum smješten je u neposrednoj blizini Dubrovnika, oko 700 metara od gradske luke i predstavlja popularno gradsko izletište. Otok je obrastao gustom vegetacijom koju čine mješovita šuma alepskog bora i crnike te šuma i makija crnike s mirtom.

Baština
pokretač razvoja

Ekološka mreža na području Dubrovnika

Kraška Močiljska špilja, morska Sumporna špilja u Mokošici, izvorišno područje Omble, speleološki sustav Vilina špilja, eumediteranski travnjaci na Srđu, kraška Mala špilja i špilja u Gružu, šuma Dubrava na Srđu, klifovi, špilja Mrtvo more, naselja posidonije i grebeni na Lokrumu te Golubov kamen ...

Osobito vrijedni prirodni krajobrazi

U Rijeci dubrovačkoj - terasirana tla namijenjena poljoprivrednim kulturama i polje u Komolačkoj dolini.

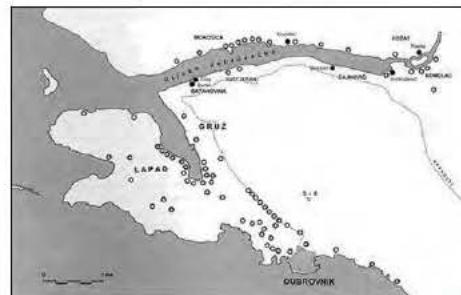

Baština
pokretač razvoja

Osobito vrijedni kulturni krajobrazi

Rijeka dubrovačka osim prirodnih vrijednosti značajna je i kao kulturno-povijesni prostor starih dubrovačkih ljetnikovaca i parkova koje je dubrovačka vlastela podizala od 15. do kraja 18. stoljeća.

Baština
pokretač razvoja

Današnje stanje prirodnih i kulturnih krajobraza Rijeke dubrovačke.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Baština
pokretač razvoja

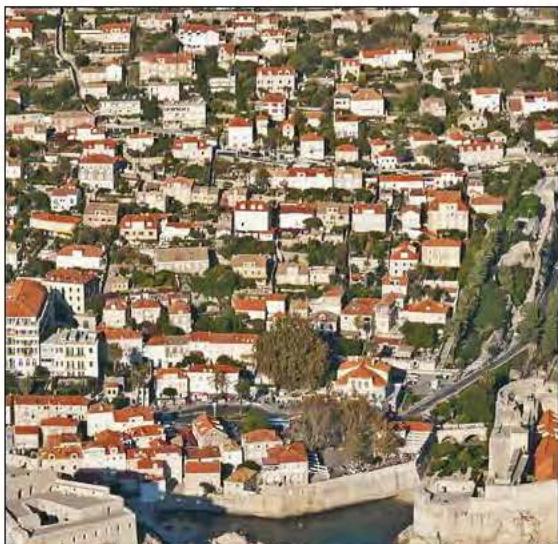
Današnje stanje prirodnih i kulturnih krajobraza Dubrovnika - okvir Grada i padine Srđa.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Povijesni vrtovi i perivoji tj. Vrtno-arhitektonski uređeni otvoreni prostori su od osobite vrijednosti u povijesnoj i kulturnoj matrici ovog podneblja (ladanjski sklopoli u Rijeci dubrovačkoj i zona gradskih povijesnih vrtova).

Pored znatnog broja starih vrtova unutar UNESCO-m zaštićenog prostora, još uvijek postoje brojni povijesni vrtovi sa zapadne strane Grada (područje Sv Jakova) i s istočne strane (područje Gruža i Lapada), a koji se vezuju na prostor zaštićene cjeline.

Pilot područje Dubrovnika

Projektom je predviđeno za određena Pilot područja izraditi studije koje će biti usporedive, te koje će testirane na konkretnim lokacijama - dati preporuke za zaštitu i upravljanje prirodnom i kulturnom baštinskom.

U Crnoj Gori to je područje Tivat-Vrmac, a

u Hrvatskoj – područje Dubrovnika ...

1. Studija

„Komparativna analiza zakonskog okvira na polju zaštite i upravljanja prirodnog i kulturnog krajolika Hrvatske s preporukama”

Pregledom i analizom relevantnih zakona te Strategija i Programa prikazalo se sadašnje stanje zakonodavstva, te ocijenilo u kolikoj se mjeri njime osigurava zaštita kulturnih i prirodnih krajolika, važnog elementa prepoznatljivosti i identiteta prostora.

Osim analize zakonodavne osnove zaštite prirodnog i kulturnog krajobraza u Republici Hrvatskoj izvršena je i usporedba s odabranim primjerima europskih zemalja i Crne Gore, kako bi se pokazale sličnosti, prednosti i nedostaci, te predložile mjere za učinkovitiju zaštitu.

The image shows the cover page of a study report titled "Komparativna analiza zakonskog okvira na polju zaštite i upravljanja prirodnog i kulturnog krajolika Hrvatske s preporukama". The cover includes the Baština logo, project details (Naziv projekta: Baština – pokretač razvoja, Broj ugovora: 2009-0017-975004), and a photograph of a coastal landscape.

**KOMPARATIVNA ANALIZA ZAKONSKOG OKVIRA NA
POLJU ZAŠTITE I UPRAVLJANJA PRIRODNOG I
KULTURNOG KRAJOLIKA HRVATSKE S
PREPORUKAMA**

Autor: dr. sc. Biserka Dumbović Blušić, dipl.ing. arch.

Arhikon, d.o.o., Ul. Grada Vukovara 21, 10 000 Zagreb
Direktor: Branimir Blušić

Datum: 05/03/2013

Baština
pokretač razvoja

2. studija – podstudija a

Del Proprietario della Cosa		Delle Case		degli Edificj		Bassano (l'altro necessario per le foglie di censimento sono da prima appunto)	Osservazioni
Nome e Cognome	Condizione	Domicilio	N.º	Qualità	Altezza e superficie dell'area in spazi del censimento	Altezza e superficie dell'area in spazi del censimento	

“Analiza katastra Dubrovnika 19. stoljeća s transkripcijom upisnika katastarskih čestica te izradom baze podataka”

Ova studija uključuje istraživanje i analizu arhivske građe Državnog arhiva u Splitu, katastra iz 19- stoljeća (Arhiv mapa za Istru i Dalmaciju) za pilot područje Grada Dubrovnika s posebnim naglaskom na izradu baze podataka katastarskih čestica za potrebu izrade GIS baze podataka.

Ona uključuje i prijevode elaborata porezne procjene kao i istraživački osvrt o načinu života, prirodnom okruženju i prostornoj organizaciji područja Dubrovnika s početka 19. stoljeća sa znanstvenim zaključkom.

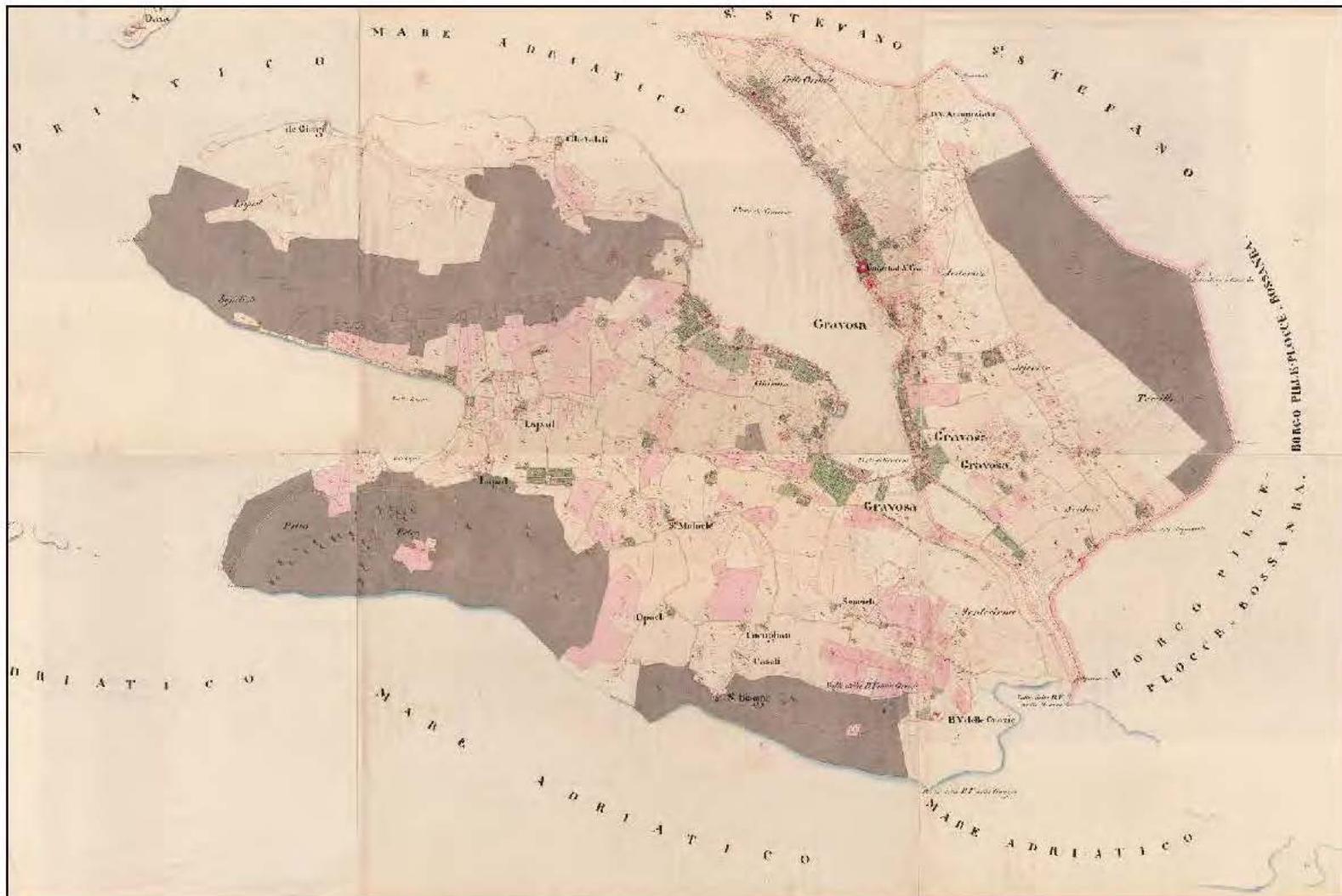

Baština
pokretač razvoja

Cross-Border
Programme
Croatia - Montenegro
www.cbccro-mne.org

k.o. Gruž

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Baština
pokretač razvoja

2. studija – podstudija a

"Analiza katastra Dubrovnika 19. stoljeća s transkripcijom upisnika katastarskih čestica te izradom baze podataka"

Ovaj istraživački rad predstavlja važnu podlogu za studiju "Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog krajobraza na pilot području Dubrovnika" jer analizira i daje kao podlogu stanje krajobraza pilot područja Dubrovnika neposredno nakon pada Republike i prije intenzivnog razvoja i gradnje u kasnijim razdobljima, te pruža mogućnosti komparacije i detekcije promjena te predstavlja najvažniju podlogu za proučavanje povijesnog razvoja urbanog i ruralnog krajobraza za buduća istraživanja.

k.o. Dubrovnik

2. Studija – podstudija b

“Identifikacija i valorizacija prirodne i graditeljske baštine područja Dubrovnika u prostornom kontekstu”

Kroz izradu ove studije izvršiti će se interpretacija i valorizacija prirodne i graditeljske baštine užeg područja Grada Dubrovnika (prostor pilot područja) u prostornom kontekstu s posebnim naglaskom na izradu podloge za zaštitu fortifikacijskog krajobraza iznad Grada.

Ukupnost baštine sagledat će se kroz analizu međuodnosa pojedinih spomenika ili skupina spomenika koji zajedno tvore cjeline kulturno-povijesne i prirodne vrijednosti pojedinog područja. Izraditi će se identifikacija/definiranje pojedinih klastera ili omeđenih cjelina (kulturno-povijesnih cjelina u smislu različitih područja/kvartova u sklopu grada/naselja ali i cjelina prirodnog i kulturnog krajolika) zajedničkih prostornih/povijesnih karakteristika (fortifikacijski krajobraz, sustav ljetnikovaca, gradska predgrađa i dr...) s valorizacijom i smjernicama za zaštitu.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

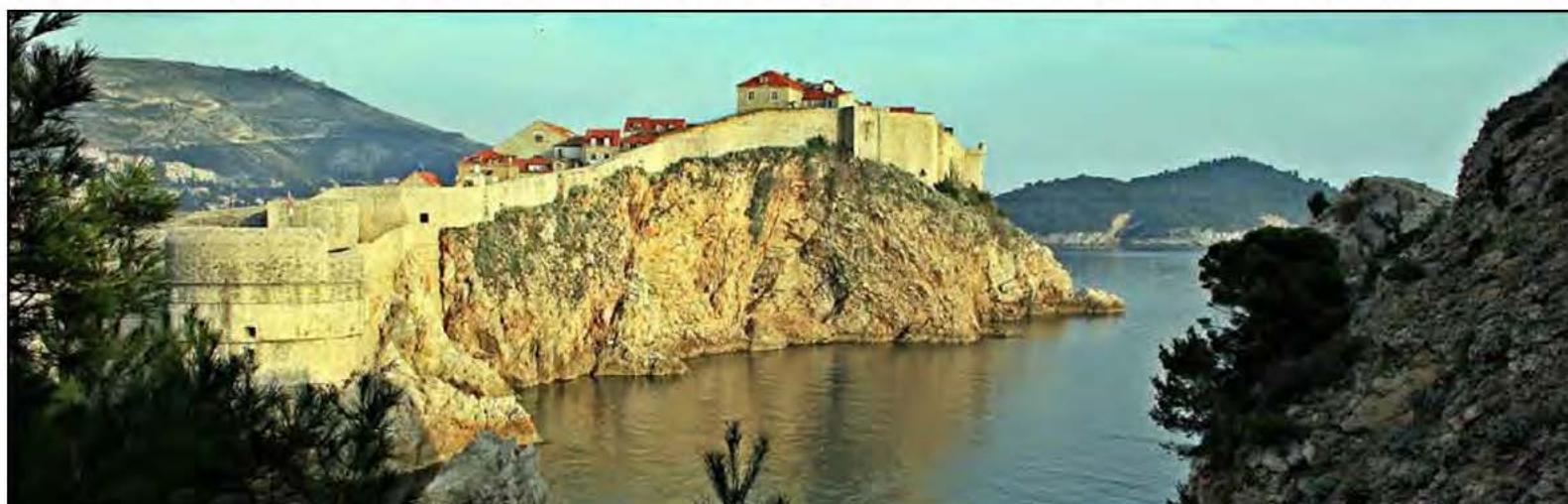
2. Studija – podstudija b

“Identifikacija i valorizacija prirodne i graditeljske baštine područja Dubrovnika u prostornom kontekstu”

Također će se izraditi

- analiza postojeće zaštite Grada (UNESCO dokumenti, Rješenja o zaštiti) kroz prizmu prostornog konteksta i potrebe izrade HIA-e ICOMOS (Procjena utjecaja na baštinu), uz poseban naglasak na očuvanje prirodnog okoliša - „setting-a“;
- smjernice za definiranje nove „buffer“ zone Grada kao i
- GIS baza podataka graditeljske i prirodne baštine i klastera.

Ovaj istraživački rad predstavlja važnu podlogu za studiju “Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog krajobraza na pilot području Dubrovnika” jer analizira prirodnu i graditeljsku baštinu u prostornom kontekstu te daje kvalitetnu podlogu stanja krajobraza pilot područja Dubrovnika.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Baština
pokretač razvoja

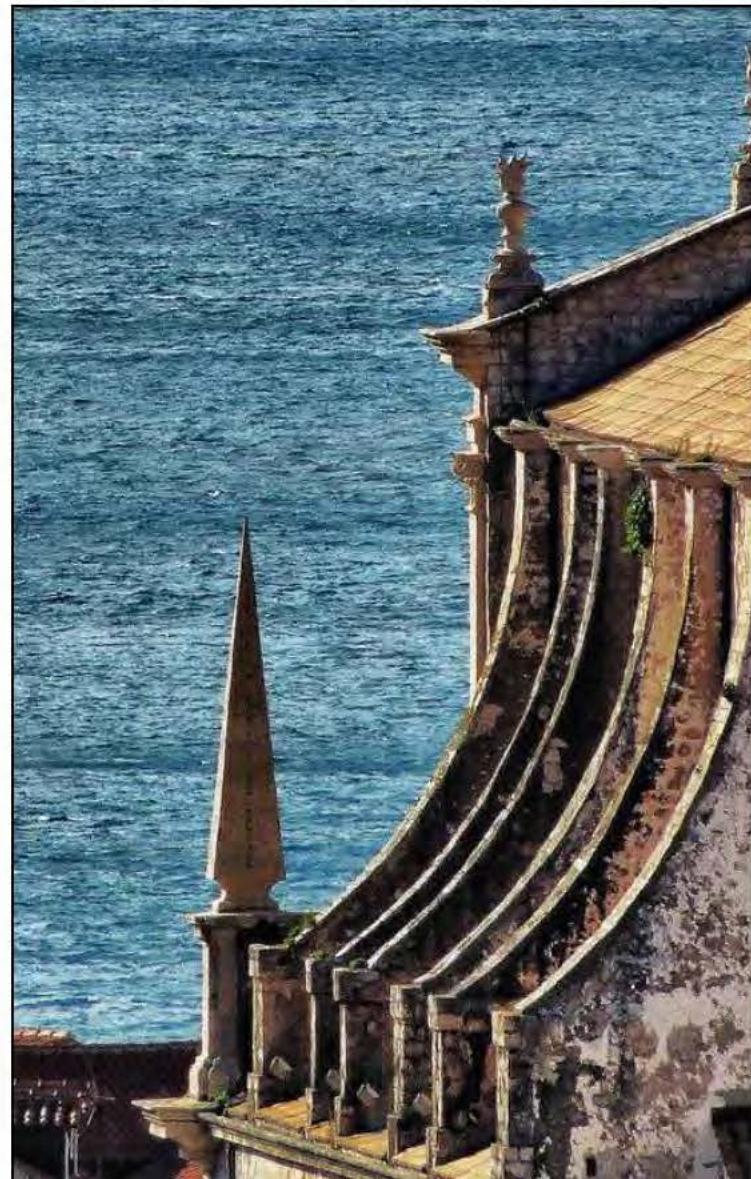
2. Studija – konačni rezultat

„Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog krajobraza na pilot području Dubrovnika”

kao „Krajobrazna osnova pilot područja Dubrovnika”

Ova studija uključuje identifikaciju i valorizaciju krajobraza užeg područja Grada Dubrovnika u svjetlu njegove iznimne univerzalne vrijednosti (na listi UNESCO-ve svjetske baštine), uvažavajući njegovo okruženje (slike grada) i kulturne krajolike, važne elemente krajobraza na vizualni identitet Grada prepoznatljivosti i identiteta prostora te utjecaj promjene slike grada i autentičnih Dubrovnik s analizom mogućih posljedica na urbanu preobrazbu grada.

Kroz izradu ove studije potrebno je ustanoviti **novu metodologiju valorizacije krajobraza** u svjetlu gore navedenih odrednica, a u kontekstu EU konvencije o krajobrazima, Operativnih smjernica za dobra Svjetske kulturne baštine i Smjernica za procjenu utjecaja na baštinu za dobra Svjetske kulturne baštine .

Baština
pokretač razvoja

2. Studija – konačni rezultat

„Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog krajobraza na pilot području Dubrovnika”

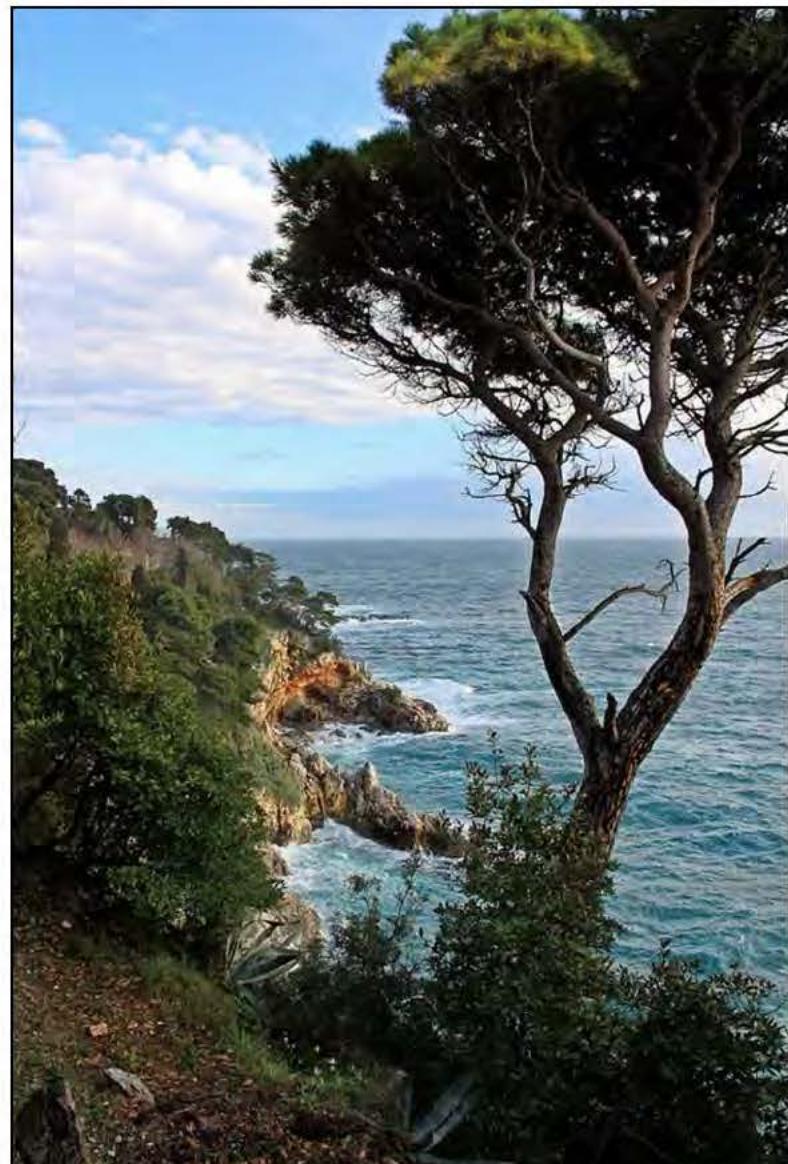
kao „Krajobrazna osnova pilot područja Dubrovnika”

Ova studija sadržavala bi i prijedlog/smjernice za planiranje i upravljanje razvojem Grada koji bi bio u skladu s održivim razvojem, temeljenim na autentičnosti prostora i djelatnosti tj. očuvanim krajobraznim karakteristikama prostora kao osnovnim pokretačima razvoja.

Također uključuje i izradu GIS baze podataka kulturnog i prirodnog krajobraza.

Ona predstavlja i konačni rezultat Projekta, podlogu za prostorni plan Županije, PPUG i GUP do izrade Strategijom propisane izrade Krajobrazne osnove Republike Hrvatske.

Dat će smjernice za održivo planiranje s mjerama zaštite i preporukama za zakonsku zaštitu, a predstavljati će i vrijednu osnovu za daljnje proučavanje i valorizaciju ovog područja.

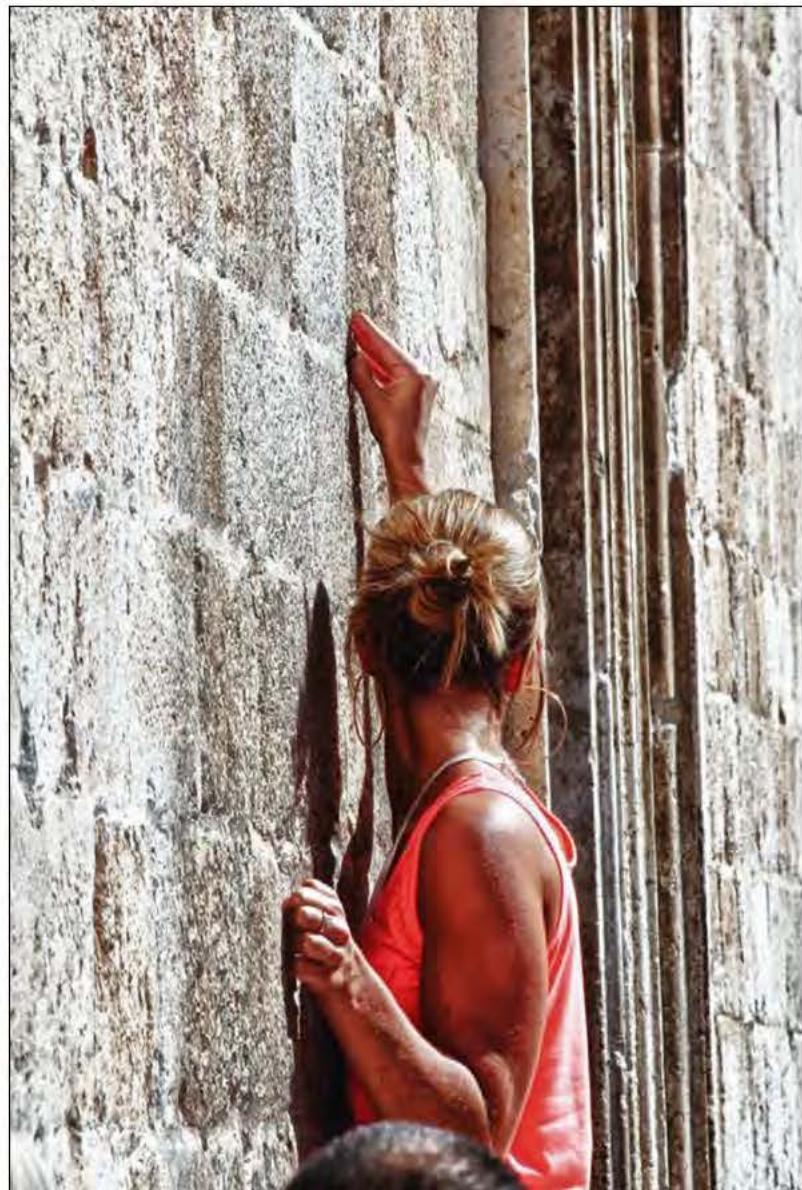

3. Studija

“Utjecaj promjene autentičnog kulturnog krajobraza Grada Dubrovnika kao važnog elementa identitetskog sustava na brand i imidž Grada te na uspješnost turističke destinacije”

Ova studija uključuje identifikaciju identitetskog sustava užeg područja Grada Dubrovnika u svjetlu njegove iznimne univerzalne vrijednosti (na listi UNESCO-ve svjetske baštine), uvažavajući njegovo okruženje (sliku grada) i kulturnih krajolika važnog elementa prepoznatljivosti i identiteta prostora. Također je potrebno analizirati i ulogu prirode kao odrednice identiteta.

3. Studija

"Utjecaj promjene autentičnog kulturnog krajobraza Grada Dubrovnika kao važnog elementa identitetskog sustava na brand i imidž Grada te na uspješnost turističke destinacije"

Izraditi će se

- topografija identiteta Grada Dubrovnika – određivanje kulturnog koda grada kao osnovu za brendiranje.
- analiza utjecaja mogućih promjena vizualnog identiteta grada i autentičnih krajobraza na brand Grada Dubrovnika s analizom mogućih posljedica na performanse hotelske i turističke industrije.
- prijedlog/smjernice turističkog razvoja Grada koji bi bio u skladu s održivim razvojem, temeljen na očuvanim krajobraznim karakteristikama prostora te autentičnosti prostora i djelatnosti, gdje očuvana i autentična baština predstavlja osnovni pokretač razvoja.
- analiza svjetskih iskustava i trendova u područjima koja imaju veliku baštinsku vrijednost i preispitivanje ovog pristupa u skladu s tim.

4. Studija

Sociološka studija, provođenjem participativnog procesa u zaštiti i upravljanju kulturnim i prirodnim vrijednostima unutar kojega je predviđeno provođenje empirijskog istraživanja o važnosti baštine, informiranosti o postojećoj razini zaštite i upravljanja baštinom, te o ocjeni postojećih modela participacije u procesu planiranja.

Sociološka studija uključuje pisanje zaključaka na temelju obavljenih istraživanja, te pisanje preporuka za uključivanje zainteresiranih različitih dionika u zaštiti i planiranju kao i upravljanju prirodnom i kulturnom baštinom na predmetnom pilot području.

Sastanak radne grupe za studije kulturne i prirodne baštine i kulturnog pejzaža
Tivat, 11.04.2014.

Ciljevi, rezultati i aktivnosti projekta

Zajednički razvijene studije i smjernice za unapređenje zakonskog okvira, ekonomsku valorizaciju i efikasniju zaštitu i upravljanje kulturnim i prirodnim resursima u prekograničnom području:

U Crnoj Gori to je područje Tivat-Vrmac, a

u Hrvatskoj – područje Dubrovnika ...

